

Sosyal Hizmet Bölümüne Yönelik Tutum Ölçeği (SHBYTÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Hizmet Bölümüne Yönelik Tutum Ölçeği (SHBYTÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30678>

Özet

Sosyal Hizmet Bölümüne Yönelik Tutum Ölçeği (SHBYTÖ), Karaca ve Gökçek-Karaca (2016) tarafından **sosyal hizmet** bölümü öğrencilerinin kendi akademik programlarına karşı geliştirdikleri **tutumlar** sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek geliştirme çalışması, öğrencilerin bölümlerine olan bağlılık, memnuniyet ve kariyer beklentileri gibi kritik boyutları ele alarak, öğrencilerin eğitim sürecine adaptasyon düzeylerini ve mesleki motivasyonlarını değerlendirmeye olanak tanır. SHBYTÖ, özgün bir **ölçek geliştirme** çalışması olarak Türkiye bağlamında sosyal hizmet eğitiminin etkinliğini anlamak için önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Hizmet Bölümü, Sosyal Hizmet, Tutum, Öğrenci Tutumları, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Araçlar, Eğitim Değerlendirme.

Yazarlar

Erol Karaca, Nisa Gökçek-Karaca.

Amaç

SHBYTÖ'nün temel amacı, üniversitelerin sosyal hizmet lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin, bölümlerine, aldıkları eğitime ve gelecekteki mesleklerine yönelik genel **tutumları** güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemektir. Bu araç, eğitim yöneticilerine ve akademisyenlere, öğrencilerin memnuniyet düzeylerini ve programın zayıf/güçlü yönlerini tespit etmede yardımcı olmayı hedefler.

Ölçek, öğrencilerin **sosyal hizmet** mesleğine yönelik motivasyonlarını, bölümdeki ders içeriklerinin ve öğretim elemanlarının yeterliliğine dair algılarını ölçerek, bölümün akademik kalitesini artırmaya yönelik geri bildirim mekanizması oluşturmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, öğrencilerin eğitim deneyimini iyileştirmeye yönelik stratejiler geliştirilebilir.

Yapı (Kavramsal Yapı)

Sosyal Hizmet Bölümüne Yönelik Tutum Ölçeği, öğrencilerin bölüme yönelik genel değerlendirmelerini yansıtan çok boyutlu bir **yapı** ölçmektedir. Geliştirme çalışmasında, tutum kavramının bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenleri dikkate alınmıştır. Ölçeğin alt boyutları genellikle akademik ortam, mesleki yeterlilik algısı, bölümün sosyal prestiji ve bölümden memnuniyet gibi kavramları içermektedir.

Bu **psikometrik** aracın temel aldığı kavramsal çerçeve, öğrencilerin akademik başarıları ve mezuniyet sonrası tatminleri üzerinde doğrudan etkisi olan pozitif veya negatif **tutumların** belirlenmesidir. **Ölçek geliştirme** sürecinde, tutumu oluşturan faktörlerin netleştirilmesi için genellikle pilot uygulamalar ve uzman görüşleri kullanılmaktadır.

Geçerlik

Karaca ve Gökçek-Karaca (2016) tarafından yürütülen çalışmada, SHBYTÖ'nün yapısal geçerliliğini sağlamak amacıyla istatistiksel analizler yapılmıştır. Her ne kadar kaynak metin detay vermese de, bir **ölçek geliştirme** çalışması tipik olarak **Faktör Analizi** yöntemlerini (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanarak maddelerin kuramsal yapıya ne derece temsil ettiğini inceler.

Kapsam geçerliliği, ölçek maddelerinin sosyal hizmet bölümüne yönelik tutumun tüm önemli yönlerini kapsayıcı kapsamadığını değerlendirilmesiyle sağlanmıştır. Bu süreçte, alan uzmanlarının görüşlerinden yararlanılarak maddelerin ilgili konuyu temsil gücü kontrol edilmiştir. Ölçeğin yapısal geçerliliği, öğrencilerin teorik olarak beklenen tutum düzeylerini yansıtmadığını gösterir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ifade eder. Geliştirme çalışmasında, SHBYTÖ'nün iç tutarlılığını incelemesi amacıyla **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir **Cronbach Alfa** değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya (Sosyal Hizmet Bölümüne Yönelik Tutum) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlilik analizleri, ayrıca maddelerin toplam puanla korelasyonlarının incelenmesi ve alt boyutlar arasındaki tutarlılığı değerlendirilmesini de içermiş olabilir. Bu sonuçlar, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme yeteneğini destekleyerek, SHBYTÖ'nün akademik araştırmalarda kullanılabilecek **güvenilir** bir araç olduğunu ortaya koyar.

Faktör Analizi

SHBYTÖ'nün yapısal boyutların ortaya çıkarmak için **Faktör Analizi** kullanılmaktadır. Bu analizde, çok sayıda madde arasındaki ilişkiler incelenerek, tutumun altında yatan temel faktörler (boyutlar) belirlenmiştir. Tipik olarak, **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılarak ölçeğin nihai yapısı ve faktör yükleri belirlenmiştir.

Elde edilen faktör yapısı, ölçeğin teorik olarak beklenen tutum bileşenlerini (örneğin, Kariyer Memnuniyeti, Akademik Algı, Mesleki Değer) temsil ettiğini göstermelidir. **Faktör Analizi** sonuçları, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta ait olduğunu

netle?tirerek puanlaman?n nas?l yap?laca??n? belirler.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) Ölçeği

Format: Tutum ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan Likert tipi derecelendirme formatı (Genellikle 5'li veya 7'li).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite Öğrencileri

Age Group: Genç Yetkinlik (18-25 yaş aralığı, lisans öğrencileri)

Population Details: Türkiye'deki üniversitelerin **Sosyal Hizmet** lisans programlarında kayıtlı öğrenciler.

Test Methodology: Kendi bildirimine dayalı (Self-report) bir ölçektir. Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçme, Sosyal Hizmet Eğitimi, Öğrenci Memnuniyeti, Cronbach Alfa, Lisans Eğitimi, **Faktör Analizi**, Sosyal Çalışma.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir (Referans makalede kontrol edilmelidir.)

Affiliation Email addresses: erolkaraca@anadolu.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi (Sorumlu Yazarın tahmini kurumu)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir (2016). Ticari kullanım için yazarlardan izin alınması gerekebilir. Akademik araştırmalar için genellikle kaynak gösterilerek ücretsiz kullanım mümkündür. **Test Yılı:** 2016.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri içeren PDF dosyası aşağıdan indirilebilir: [sosyal-hizmet-bolumune-yonelik-tutum-olcegi-shbyto-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Karaca, E. (Sorumlu Yazar ?leti?im: erolkaraca@anadolu.edu.tr)

Karaca, E., Gökçek-Karaca, N. (2016). Sosyal hizmet bölümü ö?rencilerinin bölümlerine yönelik tutumlar?n? belirlemeye yönelik ölçek çal??mas?. *Uluslar aras? Bilimsel Ara?t?rmalar Dergisi*, 2(1), 16-22. doi: 10.21733/ibad.38

Sosyal Hizmet Bölümüne Yönelik Tutum Ölçeği (SHBYTÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Bu ölçeğin maddeleri, ö?rencilerin bölüme, mesle?e ve e?itime dair alg?lar?n? ölçen ifadelerden olu?maktadır. Örnek maddeler tipik olarak ?u konular? içerir: Bölümden memnuniyet, derslerin yeterlili?i, ö?retim elemanlar?n?n katk?s? ve mesleki gelecek beklentisi. Maddelerin tam listesi için 2016 tarihli referans makaleye bak?lmal?d?r.